ILLUSTRISSIMO NOBILISSIMOQUE VIRO

D. D. FRANCISCO XAVERIO BON

Regi à Consiliis, Baroni de Fourques, Domino de Celleneuve, Terrades &c.

Supremi Senatûs Monspeliensis Principi designato.

Regiæ Scientiarum Societatis Præsidi.

D. D. D.

ANTONIUS NICOLAUS BILLEBAULT Senonensis.

QUÆSTIO MEDICA PRO BACCALAUREATU

MANE DISCUTIENDA

IN ALMA MONSPELIENSIUM MEDICORUM ACADEMIA

PRÆSIDE

R. D. JOANNE BEZAC

PROFESSORE REGIO

An Apoplexiæ Guttæ Monspelienses?

APOPLEXIA est præternaturalis functionum animalium cùm principum, tùm minùs principum abolitio, remanentibus tantùm vitalibus & naturalibus, quæ ipsæ quoque difficulter & laboriose exercentur.

Cùm ex physiologicis evidens sit functionum animalium exercitium spiritibus deberi, qui suâ præsentiâ substantiam cerebri continuò distendant, & jugi ac perpeti fluxu universas corporis partes vivificent; functiones eas animales in Apoplecticis ideò concidere atque aboleri consequens est, quòd solitus spirituum in partes influxus, solitaque eorumdem in cerebro præsentia deficiat; *proxima itaque Apoplexiæ causa spirituum animalium defectus futurus est.*

Sed nequeunt spiritus in cerebro deficere, nisi corticales glandulæ, per quas solent transeolari, à solito cessent officio. Illæ verò glandulæ à secretione cessant, vel quia *obstruuntur*, vel quia *comprimuntur*, vel quia *laxantur & in sese concidunt.*

Tres ergo *remotiores* Apoplexiæ *causæ* futuræ sunt *obstructio*, *compressio* & *relaxatio* glandularum, quæ corticalem cerebri substantiam constituunt.

Porrò corticales illæ glandulæ, 1°. *Obstruuntur* à materiis crassioribus, quæ unà cum spiritibus ipsis etiam crassis à sanguine viscoso & pituitoso suggeruntur. 2°. *Comprimuntur* à Cranio per ictum aut aliâ de causâ depresso, inflammationibus aut suppurationibus intra Cranii claustra factis, sanguine aut impensiùs rarescente, uti fit ex insolatione, irâ vehementiore, abusu liquorum ardentium, usu præpostero frictionum mercurialum: aut crassitie nimiâ in propriis cerebri vasis moram trahente, ut contingit ex mærore, tristitiâ, ærumnis, vitâ sedentariâ, somnolentiâ, acidioribus primarum viarum succis, &c. 3°. *Relaxantur* ab aquosiore sanguine, immoderato narcoticorum usu &c. Quæ omnia inter *procatarcticas* & *evidentes* Apoplexiæ *causas* debent recenseri.

Ex propositâ Apoplexiæ ætiologiâ functiones omnes animales, imaginationem, memoriam, ratiocinium, sensum atque motum, suppresâ spirituum secretione, cessare mirum non est. Mirum potiùs, quòd in tali statu respiratio, deglutitio atque cordis pulsatio perseverent. Illæ enim motiones, cum à jugi spirituum fluxu dependeant, videntur in Apoplecticis perinde ac cæteræ abolendæ; & abolerentur sanè pari prorsus modo, si nervi, quibus in harum motionum organa spiritus derivantur, ab eadem cerebri parte, à quâ cæteri corporis nervi, enascerentur. Verùm plurima demonstrant experimenta nervos, qui respirationi, deglutitioni & cordis motui prospiciunt, à cerebello oriri; prodire verò à cerebro nervos, qui voluntariis artuum motibus destinantur. Cerebrum autem, cùm mollius sit laxiusque, obstructioni, compressioni, & relaxationi magis patet; cerebellum è contra, utpote firmius & densius, triplici huic læsioni fortius resistit. Suppresâ ergo in cerebro spirituum secretione, eam quoque in cerebello supprimi consequens non est: possuntque adeò, quanquam voluntarii motus à cerebro dependentes aboleantur, functiones quæ à cerebello foventur exerceri, verùm debiliùs, lentiùsque; cùm cerebellum non sit ab omni prorsus læsione immune, sed & morbificæ causæ, quâ cerebrum opprimitur, quadamtenùs particeps.

Diagnosis Apoplexiæ patet intuenti; distinguitur à Caro secundùm magis & minùs: ab Epilepsiâ ex convulsione aut motibus convulsivis, quæ in hâc essentialiter adsunt, desunt verò in Apoplexiâ: à Catalepsi, quòd in hâc tensa sint membra, ac quodammodo rigida, in illâ verò flaccida penitùs atque laxata: à Syncope demùm, quòd in eâ pereant functiones omnes, ad sensum saltem; in Apoplexiâ verò naturales ac vitales functiones permaneant.

Duæ solent Apoplexiæ species constitui habitâ causarum ratione; una, quæ à rarescente nimis sanguine, altera, quæ à crassiore producatur. In illâ rubet facies, calet corpus, pulsus vehementior est validiorque, citatior respiratio; in istâ verò languescit pulsus, labascit respiratio, frigent extrema, pallet facies, ac plerumque cadaverosa est. Priorem *sanguineam*, posteriorem verò *pituitosam*; vulgò placuit appellare.

Prognosis periculosa debet semper institui, & ut plurimùm lethalis. Asserit enim

Hippocrates; aphorismo 42. sect. 2. *Apoplexiam fortem tollere impossibile, debilem verò non facile.* Nec Hippocratem falsi hâc in re convicit sequentium sæculorum experientia.

Si Apoplexia à sanguine nimis rarescente producatur, depletis vasis & represso sanguinis orgasmo, feliciter curatur, neque ullus superest gravior affectus. Si verò ab obstructione, relaxatione, aut compressione dependeat, quam crassior sanguis induxerit; curatam Apoplexiam solet consequi Paralysis particularis vel universalis, obstructis videlicet hoc in casu, aut sero laxatis nervorum principiis.

A qualicumque autem causâ Apoplexia dependeat, sive à nimiâ sanguinis crassitie, sive à præternaturali ejusdem effervescentiâ, minimè dubium est, quin ejus curationi imprimis conveniat venæ sectio. Siquidem depletis quadamtenùs vasis sanguiferis, cessat violenta compressio, quam corticalibus cerebri glandulis distensione nimiâ inferunt. Celebrantur autem venæ sectiones vel in brachio, vel in pede, vel in collo pro Medici prudentiâ; plures si sanguis rarescat & impensiùs fermentetur, pauciores si crassior fuerit & difficilè circuletur. Æger deinde modis omnibus exsuscitandus est, motusque vehementior, si fieri possit, spiritibus, qui tunc in cerebri ergastulis & pauci & torpidi existunt, communicandus. In hunc finem avellendi capilli, contorquendi digiti, pungendus æger, cucurbitulæ applicandæ, & scarificandæ. Verùm his omnibus, potentiùs agunt propinata Emetica, quibus interior ventriculi tunica irritatur. Hinc enim vehementes fiunt ad cerebri meditullium spirituum refluxus, quibus oppressa cerebri compages relaxatur; validæ excitantur partium contractiones, quibus sanguis velociùs motus objecta sibi in cerebro repagula vincit, superatque; ac demùm vitiosus primarum viarum limus, qui morbi plerumquè fomes est, expellitur & evacuatur.

Quod si neque Emetica, neque Cathartica Emeticis addita quidquam profecerint, certumquè aliunde sit indubiis signis, quæ superiùs recensuimus, Apoplexiam à crassiore sanguine induci, ad spirituosa medicamina confugiendum est, quibus sanguinis corrigatur crassities, & intendatur fermentatio. Laudantur ex his salia omnia volatilia, ex Cornu Cervi, Cranio humano, sale Ammoniaco, Urinâ extracta, Lilium antimoniale Paracelsi, Guttæ anglicanæ, quæ ex vulgari serico distillantur. Sed palmam omnibus præripit spiritus volatilis, qui ex Aranearum folliculis distillatione elicitur; novum quidem, sed utile atque efficax remedium, quod acceptum debemus illustrissimo viro D. D. BON Senatûs Monspeliensis principi designato, cujus non hortatu modò & suasione, sed operâ quoque atque studio Naturalis Historiæ notitia mirè promovetur. Ille enim ceu Naturæ Mystes, quæ altis tenebris hactenùs offusa sedulam aliorum disquisitionem elusere, acri ipse ingenio facilè retegit, dum subsecivis horis animum gravioribus negotiis implicitum dulci utilique simul relaxat oblectamento. Tàm sagacem in inquirendo, tàm perspicacem in examinando, tàm acutum in inveniendo rerum Physicarum scrutatorem, præreptum sibi meritò quereretur Philosophia, nisi curis natus nobilioribus, & dignitati suæ & publicæ totus deberetur utilitati. Primus ille neglectos usque

adhuc Aranearum folliculos pretiosis vestibus conficiendis utiles esse demonstravit. Primus analysi chymicæ exposuit, atque ex iis spiritum volatilem efficaciæ summæ elicuit. Primus demùm extractum inde spiritum variâ medicaminum miscelâ temperandi modum edocuit in pereruditâ Dissertatione, quam publici juris nuper fecit. Ut ergo propositæ quæstioni plenè satisfaceremus, paucula quæ sequuntur hinc excerpere visum est, quæ adstruendam conclusionem non parùm sunt illustratura.

Aranea non vile modò, sed etiam exosum est atque invisum animal. Eam tamen non suo erga nos merito, sed ignorantiâ tantùm vel præjudicio exhorrescimus. Neque enim, si Tarantulam excipias, veneno noxia est, sed contra utilis nobili vellere, quod serico ipsi nec pretio, nec utilitate cedit. Casses quidem nullius pretii æstate fere totâ prætendit in aëre vacuo, ut muscis insidietur, quibus vescitur; sed mense augusto utero jam prægnans firmiora depromit stamina, quibus in folliculos circumductis ova arctè concludit, & contra hyemalis frigoris vim, atque cæterorum animalculorum injuriam cautè munit.

Collecti hice folliculi, si retortæ inditi lento igne, ut artis est, distillentur, spiritum suppeditant Alkalinum volatilem, qui cæteris quibusvis homogeneis spiritibus efficacior est, acriorque; atque palato simul gratior, cùm nares odore minùs graveolenti percellat. Rarò tamen solus & impermistus usurpatur, sed variis temperatur materiis, quæ ei vehiculi instar sint, quibuscum repetitis circulationibus intimè commiscetur. Solent autem pro Medici prudentiâ materiæ diversi generis adjungi, quæ & ipsæ curationi morbi, cui destinatur remedium, possint conspirare; sic ad dolorem colicum Tincturæ Opii permiscetur, ut dùm spiritus ipse lentos viscidosque humores incidit, quibus intestina distenduntur, narcoticæ Opii partes cerebrum laxando dolorificas impressiones obtundant. Sic ad hystericos insultus, Castoreo, vel Essentiâ Rutæ temperatur, ut eâ ratione spiritus sanguinem crassiorem præcordia opprimentem attenuet, atque Rutæ vel Castorei partes violentas nervorum irritationes simul demulceant & compescant. Sic denique ad Apoplexiam & soporosos affectus, qui à crasso fiunt sanguine, Oleo essentiali Cinnamomi vel Thymi admiscetur, ut unitis viribus & propriâ spiritûs energiâ, & Olei hujusce actione crassior sanguis atteratur. Mistiones hasce quascumque, quoniam Monspelii novissimè fuerunt inventæ, uti suprà dictum est, *Guttas Monspelienses* appellare placuit, desumpto à Guttis Anglicanis nomine, quæ ratione simili parantur. Evidens autem est priora duo Guttarum genera Apoplexiæ, quæ à crassiori sanguine inducitur, vel nunquam vel minùs convenire; sed posterius mirificè proficit, cùm crassiorem sanguinem dividat, languescentem ejus fermentationem intendat, atque uberiorem promoveat spirituum secretionem. Unde jure concludimus.

Apoplexiæ, quæ à crasso sanguine dependet, præmissis præmittendis, Guttas Monspelienses convenire.

Propugnabit in augustissimo Monspeliensis Apollinis fano ANTONIUS NICOLAUS BILLEBAULT *Senonensis, Artium Liberalium Magister, & jamdudùm Medicinæ Studiosus, ab horâ octavâ usque ad meridiem, Die 10. mensis Maii* 1710.